

Theo Hi ệu tr ờng Tr ờng THPT chuyên Khoa h ọc T ự nhiên (ĐH Qu ố c gia Hà N ội), đ ều t ờ vào tr ờng chuyên cũng nh ư câu chuy ện n ữ đ ều t ờ kinh t ế, ph ải có nh ững “đ ều t ờ” m ới t ờ ra s ố đ ể t phá.

"Tr ờng chuyên" có nh ư n ư c

H ệ th ờng tr ờng chuyên c ủa Vi ệ t Nam đã có t ờ lâu. Năm 1965, Kh ố i Chuyên Toán – Tin (A0) đ ể c thành l ập. Nh ững ph ải nói, chính sách này không c ủa riêng Vi ệ t Nam mà đ ể c h ệ c t ập t ờ n ư c ngoài.

Hi ện nay, các n ề c tiên ti ến trên th ế gi ới v ề n gi ờ mô hình đào t ờo nh ững nh ân t ờ xu ất s ố c. H ệ không đ ể nh ững nh ân t ờ này hòa chung vào mô hình đào t ờo bình th ờng, đ ể khi ến tài năng b ị thui ch ết.

Có th ể k ể t ờ i nh ững trong ĐH T ự nhiên h ọc p Lomonoxop (Nga) v ề n t ờ n t ờ i tr ờng ph ố thông chuyên thành l ập t ờ 1964, t ờ c là tr ờng c Vi ệ t Nam 1 năm. Tr ờng này t ập trung vào các lĩnh v ực chuyên v ề khoa h ọc t ự nhiên. 5 năm tr ờ i đây, ngôi tr ờng này còn “r ộ nhánh”, đ ể nh ững nh ững cho nh ững h ệ c sinh có thiên h ệ c v ề kinh t ế ho ặc y d ể c ngay t ờ i p 12.

Không ch ỉ ở Nga, nhi ều n ướ c có n ền gi áo d ục tiên ti ến khác cũ ng có h ồ th ợng tr ờng chuyên m ột nh ều Đ ứ c, Pháp, Anh, M ỹ, Úc...

Còn trong khu v ực, g ần chúng ta có Singapore v ớ i ngôi tr ờng chuyên n ổi ti ếng là Tr ờng THPT Chuyên Toán và Khoa h ọc (NUS) n ằm trong ĐH Qu ố c gia Singapore. Hay nh ều t ại Thái Lan, trong các tr ờng n ổi ti ếng nh ều ĐH Mahidol hay ĐH Chulalongkorn cũ ng có h ồ th ợng tr ờng chuyên. M ặc dù đi sau nh ều ng hi ến t ại, nh ều tr ờng này đ ều phát tri ển r ất m ạnh.

K ể t ừ năm 2002, Nh ứ t B ộ n b ộ t đ ều có chi ến l ược xây d ựng nh ều tr ờng THPT tr ờng đi ể m (Super Science High Schools) v ớ khoa h ọc t ự nhiên. Đ ến nay, h ồ th ợng đó đã lên t ới kho ảng 200 tr ờng.

Nói tr ờng chuyên ch ều "s ố n xu ất gà nòi" là sai l ầm

Có giai đ ọ n kinh t ế ch ỉ a phát tri ển, m ọi ng ườ i th ờng đ ều t ả i câu h ỏi: "T ại sao ph ải đ ều t ả vào đ ể nh cao c ả Olympic th ể thao?", "Đ ều t ả vào th ể thao làm gì cho t ự n kém?", "Sao không đ ều t ả vào nh ều cái khác h ồ u ích h ơn?"...

Th ực t ế, t ất c ả các n ướ c phát tri ển đ ều đ ều t ả cho th ể thao, b ởi đ ều đó s ố t ả o ra cú huých và là m ột th ứ c đ ể nh ể m ch ờng minh kh ả năng không gi ớ i h ồ n c ả con ng ườ i.

Câu chuy ện đ ều t ả c ả th ể thao và tr ờng chuyên tuy không hoàn toàn t ả ng đ ể ng nh ều cũ ng có đ ể m gi ờ ng nhau v ớ bài toán xã h ội.

Nh ều đ ể i t ả ng tinh hoa c ả tr ờng chuyên gi ờ ng nh ều GS Ngô B ộ o Châu hay GS Đàm Thanh S ố n – v ớ n là nh ều nhà khoa h ọc đ ều đ ều - hi ến đ ều đóng góp r ất nhi ều cho gi áo d ục n ướ c nhà. Ph ải có nh ều ng nh ần t ả nh ều th ể m ọi có th ể kh ể i g ớ i n ồ c, quy ết tâm c ả gi ớ i tr ể và ch ờng minh đ ể c r ờng ng ườ i Vi ết Nam không thua kém b ộ t c ả ai.

Còn nói tr ờng chuyên ch ều đ ể đ ều t ả o "gà nòi" là sai l ầm. Tr ờng c ả đây, mô hình tr ờng chuyên có

nh ờng l ập r ất nh ỏ, ch ều y ếu h ớng t ới giáo d ục cá bi ệt nhi ều h ớng. Nói cách khác, m ục tiêu khi đó là phát hi ện và b ồi d ưỡng nh ờng nh ân t ừ xu ất s ắc trong m ột lĩnh v ực h ẹp.

Còn gi ờ đây, đ ời t ừ nh ờng h ớng sinh c ả a tr ờng chuyên đã m ột r ờng h ớng r ất nhi ều. Trong s ố đó cũng có nh ờng nh ân t ừ xu ất s ắc, nh ờng t ừ l ờ không nhi ều. Các tr ờng chuyên hi ện t ừ i đã h ớng t ừ i v ề c ả đ ều t ừ o toàn di ện.

Ví d ụ, bây gi ờ h ớng sinh chuyên Toán không ch ều gi ờ i m ột Toán. Các b ộ n cũng gi ờ i Ti ếng Anh, tích c ực tham gia các ho ạt đ ộng ngo ại khóa, câu l ờc b ộ, cũng có nh ờng tr ờ i nghi ệm sáng t ừ o. Nh ờng b ộ n giành huy ch ương qu ốc t ừ có th ể ch ể i tennis r ất gi ờ i, hát và ch ể i đàn r ất hay.

M ột khác, nói h ớng sinh chuyên h ớng l ờ ch ều cũng không ph ải là nh ờng đ ể nh ều ch ều n xác. B ộ i l ờ, h ớng sinh chuyên v ẫn ph ải tham gia các k ể thi đánh giá bình th ờng c ả đ ể a ph ớng và c ả a toàn qu ốc.

Th ờ nh ờng, có m ột đ ể u đ ể dàng nh ờng th ờ y, thành tích h ớng t ừ p ả h ớng sinh chuyên v ẫn luôn cao h ớng so v ớ i m ột b ờng chung.

C ần phát tri ển thành ườ u tàu thay vì cào b ờng

M ột trong nh ờng vai trò c ả a tr ờng chuyên là khuy ến khích, đ ều t ừ o nh ờng h ớng sinh tinh hoa nh ờng, có năng l ờc xu ất s ắc đ ể phát huy h ớng t ừ năng. Tuy nhiên, đó ch ể là m ột trong nh ờng m ục tiêu ch ể không ph ải là duy nh ờng t.

Tr ờng chuyên không ch ể là n ội đ ều t ừ o “gà ch ể i” đ ể thi gi ờ i qu ốc gia, qu ốc t ừ. H ớng th ờng tr ờng chuyên gi ờ đây ph ải là “đ ể u tàu”, là m ột hình m ẫu đ ể lan t ừ a nh ờng chính sách m ột c ả a giáo d ục và th ể thi nh ờng thay đ ể i giáo d ục c ả b ộ n, toàn di ện.

Chúng ta càng ph ải coi đây là hình m ẫu đ ể các tr ờng khác nâng ch ể t ừ nh ờng giáo d ục ch ể không ph ải cào b ờng hay xóa b ộ.

Cũng có giai đ ọ n, nhi ều u ng ườ i cho r ằng c ần ph ải chia đ ều th ực y gi ữ i cho các tr ườ ng đ ể đ ể m b ỏ o công b ằng trong giáo d ục. Nh ưng nh ữ ấ ã nói, chúng ta không th ể quên r ằng tr ườ ng chuyên v ẫn có m ột c tiêu phát hi ện, b ị d ể ng, đào t ạo nhân tài cho đ ể t ườ c. M ột ng ườ i có tài năng r ất c ần đ ể c h ọc và t ạo đ ể u ki ến đ ể phát tri ển. H ọ không th ể vào môi tr ườ ng kém c ạnh tranh, thi ều đ ể đ ể ng l ọc. Nh ữ v ậy, s ẽ không th ể có nh ững ng ườ i th ể c s ẽ gi ữ i đ ể phát tri ển đ ể t ườ c.

Đ ể u này cũng gi ữ ng nh ữ câu chuy ện v ề đ ể u t ể kinh t ể . T ại sao đ ể t ườ c v ẫn c ần ph ải có nh ững vùng kinh t ể tr ườ ng đ ể m đ ể đ ể u t ể thay vì cào b ằng? T ất nhiên, chúng ta c ần t ể i m ột b ằng chung, nh ưng đ ể đ ể t phá thì ph ải có nh ững đ ể u t ể. N ếu đ ể u t ể dàn tr ể i, không có l ộ trình t ể ng b ể c, m ể i th ể s ẽ không th ể phát tri ển.

TS. Lê Công L ữ i (Hi ệu tr ườ ng Tr ườ ng THPT Chuyên Khoa h ọc T ể nhiên)

Thúy Nga(ghi)

Link ngu ồ n: <https://vietnamnet.vn/vn/giao-duc/tuyen-sinh/truong-chuyen-chi-de-dao-tao-ga-noi-651553.html>